Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Directoraat-Generaal Ondermijning, Politie en Veiligheidsregio's

Turf Markt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Onze referentie
8065815

Datum 9 november 2026
Betreft Aanpak drugscriminaliteit

Tijdens de Algemene Politieke Beschouwingen heeft de Minister President aan uw Kamer toegezegd om voor de begrotingsbehandeling van Justitie en Veiligheid een brief te sturen over de aanpak van drugsgebruik en drugscriminaliteit. Daarnaast is toegezegd in diezelfde brief in te gaan op de zorgen die er zijn over jongeren die gevraagd worden om klusjes te doen. Met deze brief worden deze toezeggingen afgedaan.

I. Het Nederlandse drugsbeleid

Het Nederlandse drugsbeleid richt zich op het verbeteren van de volksgezondheid én het tegengaan van drugscriminaliteit. Het kabinet werkt daarom aan zowel het terugdringen van de vraag naar drugs als ook het aanbod van drugs. De productie van, de handel in en het bezit van drugs die in de lijsten van de Opiumwet staan, is verboden. Het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en het Ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV) werken nauw samen aan het drugsbeleid. VWS draagt systeemverantwoordelijkheid (inclusief de Opiumwet) voor het drugsbeleid op het gebied van volksgezondheid, verslavingspreventie en –zorg. JenV is verantwoordelijk voor het toezicht en de (strafrechtelijke) handhaving van de Opiumwet en het verminderen van het aanbod. De ministeries dragen een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het terugdringen van drugsgebruik.

Drugsgebruik
Allereerst is het van belang te benadrukken dat drugsgebruik niet past bij een normale, gezonde leefstijl. Drugsgebruik is niet de norm en verreweg de meeste Nederlanders gebruiken geen drugs.[1] Mensen die drugs gebruiken dienen zich bewust te zijn van de gevolgen van de criminele industrie die ten grondslag ligt aan deze illegale middelen. Bovendien zijn drugs ook schadelijk voor de volksgezondheid: gebruik kent serieuze gezondheidsrisico's en voor verschillende middelen is er kans op verslaving. Daarom blijft het kabinet inzetten op het voorkomen van gebruik.

In Nederland is op grond van de Opiumwet de handel, de productie en het aanwezig hebben van drugs strafbaar. Het gebruik van drugs valt hier niet onder. Het gebruik is bewust buiten de werkingssfeer van de Opiumwet gelaten om te voorkomen dat mensen uit angst voor de strafbaarstelling geen hulp zouden zoeken als zij als gevolg van hun drugsgebruik in de problemen komen. Dit kan acute medische hulp zijn indien drugsgebruik tot acute gezondheidsklachten leidt, maar ook hulp in de vorm van een behandeling van een verslaving. Het niet strafbaar stellen van het gebruik van drugs

[1] Zie Kerncijfers alcohol, tabak en drugs - Nationale Drug Monitor.

moet daarom worden gezien als beschermingsmaatregel die past binnen het Nederlandse drugsbeleid. Het kabinet zal daarom niet onderzoeken of drugsgebruik strafbaar gesteld kan worden, zoals door Kamerlid Wilders gevraagd werd.

Wel zet het Kabinet stevig in om het gebruik van drugs te ontmoedigen door middel van bijvoorbeeld preventie, zoals voorlichting op school en het geven van betrouwbare informatie over de risico's van drugsgebruik.[2] In het coalitieakkoord is daarnaast afgesproken dat grote festivals verplicht een 'drugspreventieplan' moeten opstellen, om drugsgebruik en de daarmee samenhangende risico's en overlast te voorkomen. Hierover wordt u separaat geïnformeerd. De minister van JenV heeft middelen verstrekt voor de pilot implementatie van de leidraad "Denormalisering drugs bij evenementen" in Oost-Brabant, waarbij het denormaliseren van drugsgebruik op evenementen centraal staat.[3]

Verder heeft in de zomer van 2026 doelgroepgerichte campagne 'Drugs raakt ons allemaal' plaatsgevonden. Deze campagne heeft als doel jongeren tussen de 18 en 29 jaar te wijzen op de negatieve gevolgen van drugsgebruik en bestaat uit een VR-activatie voor studenten en een social media-campagne.[4] De campagne wordt in 2027 voortgezet.

II. Aanpak georganiseerde drugscriminaliteit

Aanpak criminaliteit (opsporen en vervolgen)
Het aanpakken van misdaad heeft voor dit kabinet topprioriteit. Met name de georganiseerde criminaliteit ondermijnt onze samenleving op zichtbare en minder zichtbare wijze, waarbij grote sociale en economische schade ontstaat en onze nationale veiligheid bedreigd wordt. Het Kabinet zet daarom hoog in op een brede aanpak van ondermijnende criminaliteit, daaronder valt ook de aanpak van georganiseerde drugscriminaliteit. De Ministeriële Taskforce Ondermijning zet in op versnelling en doorbraken binnen de strijd tegen georganiseerde en ondermijnende criminaliteit in Nederland.[5]

Het Dreigingsbeeld Ondermijning Nederland – dat onlangs met uw Kamer is gedeeld[6] - laat zien dat in de integrale aanpak al veel goede keuzes zijn gemaakt. Binnen de aanpak van georganiseerde criminaliteit zijn drie prioriteiten gesteld: 1. Een veilige en integere economie, 2. Het tegengaan van corruptie en 3. De internationale aanpak. Waar criminelen wendbaar en opportunistisch zijn, maakt de vasthoudendheid van de integrale aanpak Nederland steeds onaantrekkelijker voor georganiseerde criminaliteit. In onze welvarende samenleving ziet de georganiseerde criminaliteit desondanks nog steeds kansen om goed ingerichte infrastructuren te misbruiken voor crimineel gewin. Het is essentieel om dit misbruik te doorbreken, kwetsbaarheden dicht te zetten en te voorkomen dat jongeren in deze criminaliteit terechtkomen of daarin doorgroeien.

Een zichtbare en effectieve inzet van het strafrecht is een belangrijk instrument in de aanpak van georganiseerde drugscriminaliteit wanneer strafrechtelijke grenzen worden overschreden. Doel van de strafrechtelijke aanpak is om de pakkans te vergroten en om effectief te straffen. Daartoe zijn in de afgelopen jaren diverse wetsvoorstellen in uw

[2] TK 24077, nr. 573 en Drugsgebruik voorkomen | Rijksoverheid.nl.
[3] TK 2026Z16154.
[4] 2026Z24056. De genoemde leeftijdsgroep is de groep met het hoogste risico op gebruik.
[5] Zie Ministeriële Taskforce Ondermijning | Rijksoverheid.nl.
[6] TK 29 911, nr. 505.

Kamer behandeld en aangenomen, zoals bijvoorbeeld de Wet Ondermijning I en II[7] en zal op korte termijn het wetsvoorstel Verbetering Kroongetuigenregeling naar uw Kamer worden gezonden. Een van de instrumenten om de pakkans te vergroten is bijvoorbeeld het uitloven van beloningsgeld waarover de minister van JenV uw Kamer onlangs heeft geïnformeerd.[8]

Binnen de strafrechtelijke aanpak zetten politie en OM zich intensief in om drugsproducenten op te sporen en te vervolgen. In de Veiligheidsagenda 2027-2030 zijn hernieuwde afspraken gemaakt over hoeveel criminele samenwerkingsverbanden de politie jaarlijks aanpakt. Eén van die afspraken betreft het doen van opsporingsonderzoeken naar onder andere de (internationale) handel in drugs, witwassen en geweld, zowel in de offline als de online wereld. Bij de duiding van het resultaat hiervan wordt aandacht besteed aan de gekozen mix van verschillende soorten strafrechtelijke onderzoeken - waarbij gedacht kan worden aan langdurige onderzoeken tot aan zogenoemde 'korte klappen' – en aan de door de rechter opgelegde straffen. Ook zal er meer focus worden gelegd op de digitale component van georganiseerde criminaliteit en ondermijning.

Wetsvoorstel Verhoging strafmaxima grootschalige drugscriminaliteit
Voor een stevige aanpak van georganiseerde drugscriminaliteit is het ook nodig dat de straffen voldoende afschrikwekkend zijn. Het kabinet heeft daarom het wetsvoorstel Verhoging strafmaxima grootschalige drugscriminaliteit bij uw Kamer ingediend. Dit wetsvoorstel brengt de strafmaten uit de jaren '70 in lijn met de harde realiteit van nu. De ontwrichtende gevolgen van drugscriminaliteit zijn sindsdien immers enorm toegenomen. Met de strafverhogingen komt het Nederlandse beleid ook meer in lijn met dat van omringende landen. Met deze wet worden de straffen voor grootschalig bezit van harddrugs verhoogd van 6 naar 8 jaar, voor handel en productie van 8 naar 12 jaar, en voor in- en uitvoer van 12 naar 16 jaar. Dit wetsvoorstel is al ruim een jaar gereed voor plenaire behandeling en de minister van Justitie en Veiligheid kijkt uit naar spoedige behandeling van dit wetsvoorstel in de Kamer.

<u>Aanpak aanbod van drugs</u>
Om ook het aanbod van drugs terug te dringen, richt het kabinet zich bovendien op handhaving van de online verkoop. Ook is op 1 juli 2025 het verbod op designerdrugs in werking getreden.[9] Dit zgn. stofgroepenverbod helpt opsporingsdiensten sneller te reageren op nieuwe ontwikkelingen rondom designerdrugs, intensiever samen te werken met internationale partners, Nederland minder aantrekkelijk maken voor drugscriminaliteit en (zo) het aanbod van drugs in ons land verkleinen. Het verbod gold in eerste instantie voor drie stofgroepen die het meest voorkomen in het gebruik, productie en handel van synthetische drugs, namelijk fenethylamines (inclusief de cathinonen), synthetische cannabionoïden en fentanylachtigen. Hierdoor is een hele groep veelvoorkomende designerdrugs verboden, ongeacht de specifieke samenstelling. Met ingang van 9 juli 2026 is daar de stofgroep nitazenen toegevoegd.[10]
Verder geldt vanaf 1 januari 2023 een verbod op lachgas. Dat verbod heeft geleid tot minder beschikbaarheid en gebruik.

[7] Wet versterking strafrechtelijke aanpak ondermijnende criminaliteit I (Stb. 2021, 544) en de opvolgende Wet versterking strafrechtelijke aanpak ondermijnende criminaliteit II (Stb. 2025, 333).
[8] TK 2026Z23694.
[9] Stb. 2025, 82.
[10] Stb. 2026, 179.

III. Aanpak jeugdcriminaliteit

Wij delen de zorgen van uw Kamer over jongeren die zich laten verleiden tot het doen van klusjes voor criminelen, oftewel zich laten ronselen. Daarom is de Vaste commissie voor Justitie en Veiligheid op 26 september via een pitchsessie geïnformeerd over de aanpak jeugdcriminaliteit.[11] Tijdens deze sessie presenteerden tien organisaties pitches over de aanpak van jeugdcriminaliteit en deelden lessen uit de praktijk. Deze inzichten zijn meegenomen naar het commissiedebat over jeugdcriminaliteit op 8 oktober jl. met de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid. Tijdens dit commissiedebat is onder meer gesproken over het ronselen van jongeren door criminelen en de effectiviteit van de aanpak hierop.

Voor de gebieden waar de problematiek het grootst is, is vanuit de ondermijningsaanpak het programma Preventie met Gezag opgezet. Door jongeren kansen te bieden en grenzen te stellen, wordt voorkomen dat zij in aanraking komen met criminaliteit, daarin belanden of daarin doorgroeien. Daar waar mogelijk zet het programma in op preventieve interventies en daar waar het moet op repressieve maatregelen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van het landelijk kwaliteitskader effectieve jeugdinterventies voor preventie van jeugdcriminaliteit. Uw Kamer heeft tijdens het recente Commissiedebat Criminaliteitsbestrijding, ondermijning en georganiseerde criminaliteit op 15 oktober brede steun voor deze aanpak getoond.

Jongeren in kwetsbare situaties kunnen zowel offline als online in aanraking komen met criminelen. Deze jongeren worden geconfronteerd met de verlokkingen van het (snelle) criminele geld. Om hier goed op aan te haken is vanuit Preventie met Gezag Keerpunt gefinancierd. Jongeren die voor criminele klussen gevraagd worden of onder druk worden gezet kunnen via Keerpunt vertrouwelijk chatten met professionals. Zij kunnen hier open hun verhaal delen, ook bij zorgen over iemand anders. Wanneer het gesprek zorgen oproept, wordt toegewerkt naar een warme overdracht naar regionale en specialistische hulpinstanties.

[11] Pitchsessie over jeugdcriminaliteit | Tweede Kamer der Staten-Generaal

Tot slot
Later dit jaar wordt uw Kamer nader per brief geïnformeerd over de illegale handel in (namaak) geneesmiddelen en (designer) drugs en over diverse andere onderwerpen met de halfjaarbrief Ondermijning.

Datum
9 november 2026

De Minister van Justitie en Veiligheid,

D.M. van Weel

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,

Sophie Hermans